

Центральноукраїнський державний
університет імені
Володимира Винниченка

Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка
Центр українсько-європейського наукового співробітництва

Всеукраїнське науково-педагогічне
підвищення кваліфікації

УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ВИЩОЇ ОСВІТИ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

1 вересня – 12 жовтня 2025 року

Львів – Торунь
Liha-Pres
2025

УДК 005.336.3:378"313"(062.552)

У 67

Організаційний комітет:

Євген Соболев – доктор юридичних наук, професор, ректор Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка;

Оксана Філоненко – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та спеціальної освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка;

Тетяна Бабенко – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та спеціальної освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка;

Ростислав Ляшенко – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри освітніх наук Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Управління якістю вищої освіти у сучасних умовах : матеріали

У 67 всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації,
1 вересня – 12 жовтня 2025 року. – Львів – Торунь : Liha-Pres,
2025. – 88 с.

ISBN 978-966-397-545-0

У збірнику представлено матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Управління якістю вищої освіти у сучасних умовах» (1 вересня – 12 жовтня 2025 року).

УДК 005.336.3:378"313"(062.552)

© Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка, 2025

© Центр українсько-європейського
наукового співробітництва, 2025

ISBN 978-966-397-545-0

© Українсько-польське наукове видавництво
«Liha-Pres», 2025

ЗМІСТ

Управління якістю вищої освіти через інтеграцію європейських стандартів у підготовку кадрів готельно-ресторанного та туристичного бізнесу Бабко Н. М.	5
Застосування інноваційних методів навчання при викладанні економічних дисциплін у морських закладах вищої освіти Безуглова І. В.	7
Інтегративно-інтерпретаційні технології як фактор розвитку професійної компетентності вчителя музичного мистецтва Бухнісва О. А.	12
Integration of digital technologies for improving the efficiency of the learning environment in foreign language teaching Demianenko O. Ye.	16
Результативність участі здобувачів у наукових конкурсах як індикатор якості вищої освіти Дмитрієв І. А.	20
Сучасні педагогічні підходи у підготовці лікарів-неврологів на додипломному та післядипломному етапах Дорошенко О. О.	22
Інтеграція стандартів ESG у систему забезпечення якості освіти ЗВО МВС України Зозуля І. В.	24
Архітектура ІІІ-асистента викладача для управління якістю освіти Ковалевський С. В.	27
Управління якістю вищої освіти в умовах сучасних освітніх реформ Кривицький Ю. В.	30
Якісна освіта як гарантія правопорядку та безпеки під час воєнного стану Крижановська О. В.	33
Якість підготовки фахівців із соціальної роботи до захисту дитини Кримчак Л. Ю.	37
Важливість формування у студентів глибокого розуміння політичних процесів та здатності до незалежного аналізу Левченко Л. О.	42
Психологічна безпека як стандарт якості Малімон В. І.	45

Щодо питання культури якості вищої освіти в Україні Мехеда В. Д.	49
Цифрова трансформація освітнього процесу як інструмент підвищення якості підготовки перекладачів Мороз Т. О.	51
Міжнародний досвід та інновації у викладанні естрадного вокалу Муравіцька С. С.	54
Нова українська школа в освітньому процесі студентів КДПУ майбутніх викладачів фізичної культури Переверзєва С. В., Галаган В. В.	57
Підвищення якості викладання іноземних мов для фахівців з туризму: теоретичні засади Поздняков О. В.	60
Академічна доброчесність як інструмент забезпечення якості вищої освіти Попадич О. О.	63
Роль якості вищої освіти у розвитку економічної компетенції співробітників та підвищення ефективності бізнес-процесів підприємств Ревенко О. В.	67
Переосмислення ритмічної педагогіки: від методичної редукції до феноменології музичного часу Самая Т. В.	71
Моніторинг якості освіти освітньої програми «Переклад» другого (магістерського) рівня: модель, інструменти та актуальні орієнтири підготовки перекладачів у добу ІІІ Солодка А. К.	73
Формування ефективних управлінських стратегій Теслюк В. М.	77
Проблеми професійного самовизначення здобувачів медичних закладів вищої освіти в умовах війни Хлєстова С. С.	81
Патріотичне виховання курсантів у ВНЗ як запорука консолідації українців Цісар Д. В.	83
Дискусійні питання постакредитаційного моніторингу Шевченко І. Ю.	85

РОЛЬ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ У РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СПІВРОБІТНИКІВ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВ

Ревенко О. В.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки підприємства та організації бізнесу
Харківський національний університет імені Семена Кузнеця
м. Харків, Україна*

Якість вищої освіти відіграє ключову роль у формуванні економічної компетенції співробітників, оскільки забезпечує засвоєння фундаментальних знань, розвиток критичного мислення та здатності до аналітичного опрацювання інформації. Високий рівень освітньої підготовки створює передумови для професійної адаптації фахівців до динамічних умов ринкового середовища та сприяє ефективному використанню сучасних управлінських інструментів у практичній діяльності підприємств. Наявність економічно компетентних кадрів дозволяє підвищувати результативність бізнес-процесів завдяки оптимізації ресурсів, впровадженню інноваційних підходів до організації виробництва та вдосконаленню системи прийняття управлінських рішень. Таким чином, якісна вища освіта виступає не лише чинником індивідуального професійного розвитку, а й стратегічним ресурсом, що забезпечує конкурентоспроможність підприємств у довгостроковій перспективі.

Особливості взаємозв'язків між основними компонентами наступні: якість вищої економічної освіти формує економічну компетенцію співробітників, яка, своєю чергою, забезпечує підвищення ефективності бізнес-процесів підприємств, що у підсумку сприяє стратегічному розвитку та конкурентоспроможності підприємств. Але слід зазначити, що подібні позитивні ефекти матимуть місце тільки у разі досягнення цілей на попередніх етапах з урахуванням чинників впливу.

Так якість вищої економічної освіти залежить від сучасних, релевантних запитам роботодавців, програм підготовки, забезпечення практико-орієнтоване навчання, достатньої цифровізації освітнього процесу та інтеграції міжнародних стандартів.

Сформовані економічні компетенції співробітників мають спиратися на знання економічних закономірностей, навички фінансового аналізу та прогнозування, здатність до стратегічного та критичного мислення, а також на компетентність у сфері управлінських технологій.

Про підвищення ефективності бізнес-процесів підприємств ми зможемо судити на основі оптимізації використання ресурсів, впровадження інновацій та цифрових рішень, підвищення продуктивності праці та, зокрема, вдосконалення системи управлінських рішень.

З урахуванням специфіки виду та напряму діяльності підприємства рівень його стратегічного розвитку та конкурентоспроможності доцільно оцінювати за зростанням економічної результативності, розширенням ринкових можливостей, сформованістю стійких конкурентних переваг або підвищенням інвестиційної привабливості.

У країнах Європейського Союзу значна частка здобувачів і випускників закладів вищої освіти зосереджена у галузі «Бізнес, управління та право». За даними Eurostat, у 2023 році приблизно 22% від загальної чисельності студентів вищої освіти в ЄС навчалися за цим напрямом, а серед випускників ця група становила близько 25,3% усіх терціарних випускників (тобто загальної кількості випускників вищої освіти всіх рівнів). При цьому найбільша кількість дипломів в ЄС за бакалаврським рівнем у менеджменті (адмініструванні). Ці показники вказують на відносно широку поширеність економіко-управлінської освіти у структурі європейської вищої освіти та на її ключову роль як джерела кадрів для секторів бізнесу й послуг.

В Україні офіційна статистика на рівні спеціальностей (USEDE / звіт Національного агентства з забезпечення якості вищої освіти, звіт 2022 р., дані станом на 1 січня 2023 р.) показує іншу розподільну структуру: загальна чисельність здобувачів у вищих закладів освіти в Україні на 01.01.2023 р. становила близько 1,08 млн осіб; серед найбільш популярних спеціальностей за кількістю вступників у ЗВО виявилися право (7,5 % від загального числа студентів), менеджмент (5,2 %), економіка (2,6 %), фінанси, банківська справа і страхування (2,4 %). Якщо сумарно розглядати найближчі до «економічної освіти спеціальності (менеджмент, економіка, фінанси), їхня частка від загальної кількості студентів за наведеними даними становила приблизно 10,2 %, а якщо додати консультування з цих питань в правовому режимі, то частка досягає 15 % (оцінка за станом на 01.01.2023 р.) [3, с. 16]. На жаль, офіційної інформації щодо 2024–2025 рр. у відкритому доступі ще немає. Хоча вже порівняння наявних тенденцій ілюструє те, що в структурі українського студентського контингенту питома вага спеціальностей класичної економіко-управлінської спрямованості суттєво нижча, ніж агреговані показники по ЄС у розрізі галузі «Бізнес, управління та право».

Отже, це дає підстави зробити важливі зауваження щодо порівняння та інтерпретації даних:

1. Порівняння «Україна – ЄС» ускладнюється різними рівнями агрегації та класифікації. Так Eurostat публікує дані за широкою ISCED-групою «Бізнес, управління та право», а українські джерела часто подають статистику по вузьких спеціальностях (кодова номенклатура спеціальностей). Тому пряме зіставлення «один в один» потребує перехресного зіставлення класифікацій

2. Дані України значною мірою зазнали впливу пандемії та повномасштабної війни. Так чисельність здобувачів і кількість випускників змінювалися, а також відбувалися географічні та структурні зсуви (переміщення студентів, від'їзди іноземних студентів, реорганізація навчальних програм, релокація ЗВО тощо). Є оцінки значного зниження кількості випускників у 2010–2023 рр. (наприклад, скорочення випускних когорту за певний період), що також ускладнює трендовий аналіз без урахування цих чинників.

3. Міжнародні джерела (OECD, UNESCO UIS) підтверджують необхідність оперувати показниками «за полем освіти» для коректних міжкраїнових порівнянь; при цьому в OECD/EAG відзначають, що в деяких країнах найпопулярнішим галузевим полем є саме бізнес-адміністрування, а в інших тобто існує значна різниця між системами освіти та умовами її провадження у різних країнах.

З урахуванням зазначеного, стає можливим зробити практичні висновки для дослідження щодо ролі економічної освіти. В країнах ЄС економіко-управлінська підготовка складає значну, часто провідну, частку терціарної освіти [2]. Для бізнесу це означає широку пропозицію кадрів з бізнес-компетенціями на ринку праці, але й загрозу насичення певних сегментів ринку.

В Україні питома вага класичних економічних та управлінських спеціальностей у загальному контингенті здобувачів станом на початок 2023 р. не перевищувала 10,5 % (за сумою менеджменту, економіки і фінансів), що свідчить про відмінну від ЄС структуру освіти (вищий відносний вагомий вклад інших галузей, зокрема права, медицини, педагогіки тощо). Ця особливість може впливати на доступність економічно компетентних кадрів для підприємств і підштовхувати до потреби в додатковому професійному навчанні/перекваліфікації.

Слід зазначити, що розробка та реалізація ефективних програм первинного економічного та корпоративного навчання на підприємствах України залежить від інтеграції сучасних освітніх бізнес-моделей. Як зазначено у роботі [1, с. 90], це вимагає поглиблення партнерської взаємодії між державою, бізнесом та освітніми установами. Створення освітньої системи, здатної відповідати вимогам динамічного ринку праці та сприяти повоєнному відновленню України, має базуватися на низці чітких принципів, що визначають ключові

функції та відповідальність кожного учасника освітнього процесу. Що важливо, своєчасна диджиталізація освітньої сфери є критичним чинником, бо вона слугує каталізатором трансформації традиційних освітніх бізнес-моделей, забезпечуючи їхню адаптацію до викликів сучасності, зокрема обумовлює інклюзивність різних учасників освітнього процесу.

Таким чином, у повоєнних умовах в Україні доцільно скерувати політику вищої освіти на посилення практичної спрямованості економічних програм, зокрема через розширення дуальної освіти та партнерств із бізнесом. Важливим кроком стане інтеграція сучасних цифрових інструментів управління й фінансової аналітики в навчальні курси для формування актуальних компетенцій. Державна підтримка має бути зосереджена на стимулюванні університетів до створення стартап-інкубаторів і центрів інновацій, що поєднуюватимуть освітню й прикладну діяльність. Такий підхід дозволить підвищити конкурентоспроможність випускників і забезпечити підприємства кадрами, здатними ефективно відновлювати та розвивати економіку. З практичної точки зору участь представників бізнесу в освітньому процесі здатна посилити практикоорієнтованість освітніх програм, а також забезпечити якісний зворотній зв'язок та задоволення попиту на фахівців з певними жорсткими та м'якими навичками.

Література:

1. Ревенко О. В., Полежаєва О. В. Диджиталізація освітніх послуг: перспективи розвитку персоналу підприємств у контексті сучасних бізнес-моделей. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2025. Том 10. № 1. С. 87–91. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2025-1-15>

2. Статистика вищої освіти. *Eurostat*. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Tertiary_education_statistics (дата звернення 19.09.2025 р.).

3. Report on higher education quality in Ukraine, its compliance with the tasks of sustainable innovative development of society in 2022 / ed. edited by A. Butenko, O. Yeremenko, N. Stukalo. Kyiv: National Agency for Higher Education Quality Assurance, 2023. 59 p. URL: <https://en.naq.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/REPORT-ON-HIGHER-EDUCATION-QUALITY-IN-UKRAINE-IN-2022.pdf> (дата звернення 19.09.2025 р.).

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНЕ
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ВИЩОЇ ОСВІТИ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

1 вересня – 12 жовтня 2025 року

Підписано до друку 13.10.2025. Формат 60×84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Цифровий друк.
Умовно-друк. арк. 5,06. Тираж 100. Замовлення № 1125-095.
Ціна договірна. Віддруковано з готового оригінал-макета.

Українсько-польське наукове видавництво «Liha-Pres»

79000, м. Львів, вул. Технічна, 1

87-100, м. Торунь, вул. Лубіцка, 44

Телефон: +38 (050) 658 08 23

E-mail: editor@liha-pres.eu

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 6423 від 04.10.2018 р.